

ELLE

BELGIË

HELP
MIJN HOOFD
ONTPLOFT!
DENKEN IN
HALFUURTJES

ELLE

BELGIË FEBRUARI 2021
MAANDBLAD € 5,90

SCHAAKMAT
**ANYA
TAYLOR
JOY**

"GENIALITEIT HEEFT
EEN PRIJS"

PREVIEW
LENTEMODE
DE NIEUWE
ESSENTIALS

TOPVROUWEN

SANDRA CHOI
BAAS BIJ JIMMY CHOO

CHRISTINA ZELLER
ADIEU MAISON DELVAUX

KAMALA
HARRIS
"IK ZAL VECHTEN"

#LOVEMYJOB

AMBITIE

FOODTRENDS MET CORONASAUS

HOE ZELDZAAM BLIJFT DE HUISMAN?

P
LAPA
AANDE
HAARD

Vrouwen zijn ambitieuzer dan ooit. Ze hebben vaker een diploma hoger onderwijs dan mannen, werken minstens even hard en kunnen leiding geven als geen ander. Dat glazen plafond gaat binnenkort aan diggelen, zoveel is duidelijk. Maar wat betekent dat voor de man?

"MANNEN KIEZEN IN HET HUISHOUDEN VAAK DE ZICHTBARE KLUSJES EN MAAR ZELDEN DE PLANNING"

THEUN PIETER VAN TIENHOVEN, SOCIOLOOG

"Wanneer mijn vrouw na een drukke werkdag thuiskomt, moet ze enkel nog haar benen onder tafel schuiven en uitrusten. Ik zorg ervoor dat het eten klaar staat, dat de keuken aan de kant is en dat de kinderen op tijd in bed liggen." Aan het woord is Alexis (41) uit Berchem, papa van drie kinderen tussen twee en zes jaar. "Wanneer ik aan andere mannen vertel dat ik voltijds voor het huishouden zorg, zijn ze vaak jaloers dat ik tijdens de schooluren tijd heb om te gaan lunchen of sporten. Maar als ze zelf eens een volledige dag voor hun kinderen zorgen, zijn ze 's avonds kapot." (lacht) Jammer genoeg vormen mannen als Alexis nog steeds een uitzondering. Exacte cijfers over het aantal huismannen in ons land zijn er niet, maar uit onderzoek blijkt dat het nog steeds voornamelijk vrouwen zijn die dagelijks strijd leveren met stofzuigers, pruttelende kookpotten en overvolle wasmanden. Dat stelt VUB-socioloog Theun Pieter van Tienhoven, die onderzoek doet naar de tijdsbesteding in gezinnen: "Al decennialang betreden er meer en meer vrouwen de arbeidsmarkt, maar er volgt geen verschuiving in de huishoudelijke taken. Het zou logisch zijn dat partners die evenveel buitenshuis werken, ook thuis het werk eerlijk zouden verdelen. Dat blijkt echter niet het geval. Vrouwen krijgen nog altijd de zorgende taak toegewezen. En wanneer een van de twee minder gaat werken, is dat in de meeste gevallen de vrouw. Mannen halen in onze maatschappij hun status en economische waardering uit hun werk, en hebben veel te verliezen als ze daarmee zouden stoppen, veel meer dan wat vrouwen winnen door te gaan werken. Zolang onze statuscultuur niet verandert, zal ook die discriminatie niet stoppen en zullen huisvaders eerder uitzonderingen blijven."

Dat mannen plezier scheppen in het uitvoeren van dagelijkse klusjes is uitzonderlijk. Ook vrouwen staan niet en masse te springen om aan de slag te gaan met emmer en dweil, maar er zijn verschillen tussen de seksen, bevestigt onderzoeker van Tienhoven: "Mannen helpen weliswaar mee in het huishouden, maar studies bewijzen dat zij bijna altijd voor een bepaald soort taken kiezen. In een gezin kun je namelijk een onderscheid maken tussen routinematige en niet-routinematige taken, of tussen arbeid en werk, zoals de Duitse filosofe Hannah Arendt het ooit verwoordde. De routinetaken kun je niet uitstellen en komen telkens weer terug, zoals poetsen, de afwas doen, wassen,

strijken en koken. Doorgaans nemen vrouwen dit soort 'arbeid' voor hun rekening. Wat Arendt 'werk' noemt, kun je veel beter uitstellen omdat het niet zo dwingend is. Het zijn klusjes zoals de auto wassen en het gras maaien, die eerder een vrijetijdskarakter hebben. Bovendien zijn die taken meer zichtbaar, en krijg je er dus makkelijk complimenten voor. En laat dat nu net zijn wat mannen leuk vinden. Als zij koken, zal dat ook vaker tijdens een barbecue zijn, of wanneer er vrienden komen eten, terwijl de dagelijkse maaltijd die vrouwen klaarmaken onzichtbaar blijft voor de buitenwereld. Zorg voor de kinderen stopt nooit, waardoor de grens tussen werk en privé wel eens vervaagt. De taken die mannen daarbij op zich nemen, zoals spelen of de kinderen naar de sportclub brengen, kun je opvallend vaak tijdens het weekend doen." Gelukkig ziet van Tienhoven ook een lichtpuntje aan het eind van de tunnel. Tegenwoordig kiezen ouders vaker voor 'intensive parenting', waarbij papa's zich meer betrokken voelen bij de opvoeding van de kinderen. "Maar aangezien dat evengoed geldt voor vrouwen, is er niet zo'n gigantisch verschil."

Vaders in tijden van corona

De grote vraag is of corona de taakverdeling in Belgische huishoudens sterk heeft veranderd. Door lockdowns en quarantaines zaten immers zowel mannen als vrouwen plots meer thuis. Om dat uit te zoeken, organiseerde de VUB in maart en april 2020 – tijdens de eerste lockdown – een tijdsbestedingsonderzoek, waarvoor een groep van 500 mensen een hele week lang 24 uur per dag hun activiteiten bijhield. Dat leverde interessante resultaten op. Zo bleek dat mannen tijdens de coronacrisis weliswaar niet méér tijd gingen besteden aan het huishouden, maar wel vaker routinematige klussen op zich namen, het échte huishoudelijke werk dus, al deden ze dat nog steeds minder vaak dan hun vrouwen. Daarom blijft van Tienhoven realistisch: "Ik denk niet dat corona op dit vlak veel veranderd heeft. Mannen helpen misschien een beetje meer, maar het zijn nog steeds de vrouwen die alles organiseren en plannen. ..."

NIET VOOR IEDEREEN

Jacob (36) uit Jette is papa van twee zoontjes voor wie hij het grootste deel van de tijd alleen zorgt. "Hun mama hecht veel waarde aan haar carrière, terwijl ik mijn job als zorgverlener niet mis sinds ik gestopt ben. Drie jaar geleden kreeg mijn vrouw het aanbod om een tijdje als expat voor de hoofdzetel van haar bedrijf te gaan werken in het buitenland. We zijn toen met het hele gezin voor 18 maanden naar Luxemburg verhuisd. Ik nam tijdelijke loopbaanonderbreking, maar de zorg voor het gezin beviel mij zo goed dat ik na onze terugkeer in België niet opnieuw ben gaan werken. Uiteraard besef ik dat onze regeling niet voor iedereen financieel haalbaar is, maar wij hebben het geluk dat mijn vrouw een hoge functie heeft en dus goed verdient. Ik haal ruime voldoening uit de huiselijke taken en de tijd die ik doorbreng met de kinderen. Ik vind het heerlijk om hen van dichtbij te zien opgroeien."

Mannen zijn in het huishouden eerder uitvoerders dan initiatiefnemers." De cijfers over het corona-ouderschapsverlof bevestigen dat. Uit een analyse van De Morgen blijkt dat tijdens de piekmaand september 2020 maar liefst drie kwart van de vrouwen vrije dagen opnam om voor de kinderen te zorgen, tegenover een kwart van de mannen.

In het huishouden van Alexis gaat het er anders aan toe. Hij besliste vijf jaar geleden, net voor de geboorte van zijn tweede kind, om zich voltijds aan zijn gezin te wijden. "Ik heb altijd in de horeca gewerkt en kon de onregelmatige uren niet langer combineren met de zorg voor de kinderen. Ik deed toen al veel in het huishouden, maar kon niet meer uitslapen zoals vroeger. Ik sliep gemiddeld vier à vijf uur per nacht, en dat was onhoudbaar. Mijn vrouw, die interieurarchitecte is en een echte workaholic, moest telkens vroeger stoppen om op tijd aan de crèche te geraken. We leefden continu met stress. Het was mijn idee om mijn job op te zeggen en thuis te blijven voor de kinderen. Mijn vrouw hoopte stiekem wel dat ik het ooit zou voorstellen, maar durfde het mij nooit zelf vragen. Terwijl ik al op mijn 14e aan mijn moeder heb gezegd dat ik met een carrièrevrouw wilde trouwen. (lacht) Het heeft een tijdje geduurd voor ik het deksel vond dat op mijn potje paste. Je merkt dat er nog veel vooroordelen bestaan over de keuze die wij gemaakt hebben. Ik krijg er enkel goede reacties op, maar de mannen met wie mijn vrouw samenwerkt, zitten dikwijls vast in een ouderwets rollenpatroon. Zij vinden het raar dat haar man geen ambitie heeft, in plaats van toe te juichen dat ik haar in staat stel haar passie uit te oefenen."

Alle dagen papadag

"Het is niet eerlijk, maar er is meer waardering voor een man die de gangbare normen doorbreekt dan voor een vrouw die hetzelfde doet," bevestigt Theun Pieter van Tienoven. "Ik heb het zelf al meegemaakt wanneer ik op woensdagnamiddag met mijn kinderen in de supermarkt kom. Dan krijg ik goedkeurende blikken en enthousiaste schouderklopjes. 'Wow, het is papadag vandaag!', zeggen mensen dan, alsof ik meer complimenten verdien dan een vrouw die met haar kinderen gaat winkelen. Het is door dit soort diepgewortelde verwachtingen en maatschappelijke vooroordelen dat huismannen ondervertegenwoordigd blijven. Verder bestaat er ook nog zoiets als 'maternal gatekeeping'. Vrouwen voelen sterker dan mannen de druk om zich te bewijzen tegenover de buitenwereld. Ze willen tonen dat het mogelijk is om zowel een goede moeder als een goede werknemer te zijn. Ze laten dus niet altijd ruimte aan hun partners om te helpen. Dikwijls vinden ze dat ze huishoudelijke taken zelf beter doen. Mannen liggen er niet wakker van dat er hier en daar wat rommel rondslingerd, maar vrouwen schamen zich wanneer er onverwacht

TWISTAPPEL

In de ogen van Alexis is het niet zo moeilijk: "Bij ons zijn de afspraken simpel: mijn vrouw doet niks binnenshuis, en ik doe niks buitenshuis. Duidelijk! We zien rondom ons zoveel koppels ruziemaken over de taakverdeling in het huishouden. Ik begrijp dat, want als je allebei moet gaan werken, is er veel meer reden tot discussie." Die huishoudelijke conflicten waren voor Toon (49) uit Ronse, papa van drie tieners, de belangrijkste reden om zijn job op een lager pitje te zetten. "Ik wilde wel bijdragen aan de zorg voor de kinderen, maar mijn vrouw was mij altijd een stapje voor omdat ze vroeger thuiskwam van haar werk dan ik. 's Avonds kreeg ik dan het verwijt dat ik niet genoeg geholpen had. Ik kreeg steeds meer het gevoel dat ik tekortschoot en mijn gezin teleurstelde. Ik ben overgestapt op een deeltijdse freelance job. Nu kies ik mijn uren zelf en neem ik een veel groter deel van het huishouden voor mijn rekening. Mijn vrouw hoeft zich niet meer te haasten om op tijd thuis te zijn, en we kunnen de taken eerlijker verdelen. Sindsdien hebben we nog amper ruzie."

bezoek opduikt en het huis niet blinkt zoals in de reclame. Anderzijds bestaat er wel degelijk een maatschappelijke kloof en blijven we vasthouden aan ouderwetse gendernormen. Van een vrouw wordt nog steeds verwacht dat ze in de eerste plaats een goede moeder is, terwijl mannen veel minder snel worden afgerekend op hun rol als ouder. Als maatschappij hebben we dus nog werk aan de winkel."

Alexis, Jacob en Toon bewijzen dat mannen wel degelijk de baas in huis kunnen zijn. En er zijn nog (voorzichtig) positieve signalen. In oktober publiceerde De Morgen een dossier over de huishoudelijke kloof anno 2020. Daaruit bleek dat mannen twee keer zoveel tijd besteden aan het huishouden en de kinderopvang als in 1996. Het gaat dus de goede kant op, al concludeerde de krant dat de échte huishoudelijke emancipatie ver te zoeken blijft.

Conclusie: de kentering is ingezet, maar gaat tergend traag. En dat leidt terecht tot frustraties. Ook VUB-onderzoeker van Tienoven betreurt dat de resultaten van zijn research niet hoopgevender zijn: "Er zijn weinig onderzoeksdomeinen die zo hard de clichés bevestigen als het mijne. Maar wie weet heeft de coronacrisis toch een beetje bewustzijn gecreëerd? Mensen moesten hun tijd anders indelen en vaders hebben gezien hoeveel werk er in het dagelijkse huishouden kruipt. De veranderingen zijn klein, maar hopelijk wel blijvend." En zo wordt het in de nabije toekomst misschien toch wat vaker papadag ... ●

**"MIJN VROUW HOOPTTE DAT IK MIJN JOB ZOU OPZEGGEN,
MAAR DURFDE HET ZELF NIET VOORSTELLEN"** ALEXIS